

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) Author(s):	Scheel Vandel, C.
Titel Title:	<u>Scheel Vandel fortæller.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : O. C. Olsen & Co., 1899
Fysiske størrelse Physical extent:	63 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

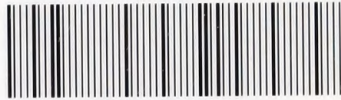
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57. - 298.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020834820

STIEBEL VANDER

1847

LAURITS EIBYS FORLAG 1899.

SCHEEL VANDEL

FORTÆLLER:

O. C. OLSEN & CO., KJØBENHAVN.

A la Bauer, Nr. 1 a.

Da jeg endnu var ung, smuk og ufordærvet, havde en meget fin Grosserer inviteret mig til et meget fint Bal, hvor jeg havde den Ære at byde en meget fin, ung Frøken op til første Vals. Og den fine, unge Frøken sagde til mig:

„Jeg hører, De hedder *Scheel* . . . Tør jeg spørge, er De i Familie med *Grev Scheel*?“

Nej — det var jeg da ikke.

Men bagefter maatte jeg jo betale med samme Mønt.

Og saa sagde jeg:

„Jeg hører, Frøkenen hedder *Ratzau*. Tør jeg spørge, er De i Familie med *Ratzau* i Svendborg?“

„Maaské — Navnet er jo sjældent. Tør jeg spørge, hvad er han?“

„Han er Kobbersmed.“

(hvas): „Nej!“

Den Gang blev jeg vist nok rød i Hovedet; jeg gik i hvert Fald ikke

videre i Teksten. Nu derimod føler jeg ingen Grund til at skjule, at gamle *Scheel*, min Morfar, ogsaa var Kobbersmed, og hans Fader — ogsaa en Kobbersmed. De havde bare den Adel, som Arbejdet giver. Og saa for Resten var den svendborgscheelske Hæderlighed, Bravhed og Gæstfrihed kendt vidt ud over Fædrelandets Grænser, og det vilde ikke sige saa lidt paa de Tider, da vi havde Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg, Trankebar, en bitte Guinea og *gamle Norge* med.

Nu kommer der et lille, karakteristisk Træk. — Den fine Frøken fik ikke Historien og Pastor *Vilhelm Bang* i Hvalsø ikke heller, skønt jeg et Øjeblik i mit daadrige Liv tænkte paa at give *ham* den; han samler jo paa Kuriositeter fra den Gang, Spaniolerne var her. —

Min gode, gamle Tipoldefar paa mødrene Side var en hollandsk Skipper, der midt i forrige Aarhundrede led Skibbrud ved Rügen tilligemed Kone og sytten Børn. De slap nok derfra med Livet, og Skipper *Scheel* og alle hans bosatte sig derefter i Stralsund.

En af hans Sønner kom som rejssende Bursch til Svendborg, fik Arbejde

hos Byens rige Kobbersmed, og da hans Mester døde, blev han Ænkens Mestersvend. Senere erklæredes han og hun for rette Ægtefolk at være, saa dér havde han rigtig gjort sit Mestersvendestykke.

Da kom Spaniolerne herop.

Det var vistnok nogle forfærdelige Slyngler. Min gamle Bedstefader, som i 1808 var elleve Aar, har fortalt, at han med egne Øjne saa' en Sergeant i bare Hidsighed stikke en menig ihjæl, og en anden Gang havde Spaniolerne faaet hældt saa megen Brændevin i ham, at han trimlede ned i Grøften og maatte bæres hjem. Hvorpaa hans Fader havde tugtet ham saa artigt, at han fra det Øjeblik skyede Spiritus som den lede Pestilenz. Ikke engang paa selveste hans Diamantbryllupsdag kunde vi formaa ham til at drikke et Glas mild du Cru Beaucaillon fra Bestle. Saa det er i hvert Fald ikke en Arv efter gamle Bedstefader, at min Drukkenskab af og til har kunnet vinde en smuk Sejr over Dovenskab.

Nok om det, der fandtes naturligvis ogsaa nogle skikkelige Folk indenfor Spaniolernes Rækker, og blandt dem var der en Kommandérsergeant, som

laa i Kwartèr hos Oldefar *Scheel* . . .
 De to kom svært godt ud af det sammen, for Spanieren kunde brokke lidt paa det Tyske, og saa sad de da dér oppe i „Salen“ og snakkede gammelt og smøg sig en Pibe „Dieser Tabac“ til det lybske Øl, mens Madame *Scheel* spandt paa sin Rok, og Pigen med det gode Hoved læste for hende af den sølverspændede Bog. Lille Scheel — jeg mener min gamle Bedstefar — var naturligvis kommen i Seng for længe siden — i Mutters Seng.

Jo — det var hyggelige Timer.
 Men alt har sin Tid. En skøn Dag forsvandt Spaniolerne, og Oldefar havde sagt Farvel til en god Kamerat.

Dog hørt der en Gang senere fra ham.

Nu skal vi ha' fat i Historiens Kærne.

— —

De spanske Troppers bedste Lønning bestod i en privilegeret Times Udplyn-dring af en By. Saadan en rar, lille Fritime fik de da ogsaa i Stralsund, og saa drog de rundt fra Hus til Hus og stjal som Ravne og røvede alt det, der passede dem.

En Deling var kommen ind hos en Garver. Soldaterne stak de bedste Sager til sig og brød sig fejl om den gamle, rystende Garvermester med samt hans hele Familie, der laa paa Knæ for dem og hylte:

„Gnade! Gnade!“

Delingsføreren traadte ind.

Han havde læst Garvermestrens Navn paa Husfaçaden.

Og han raabte til ham nok saa muntert:

„Er heisst *Scheel!* Ist Er verwandt mit dem braven Scheel in Svendborg?“

„Ach, Jesus, Maria und Joseph, das ist ja mein Bruder.“

Saa raabte Sergeanten til Soldaterne:

„An China sich kehren!“ hvorpaa de alle som én lagde de røvede Sager fra sig og gik om i en anden Gade.

Men jeg har nu altid fundet det mærkeligt, at den spanske Sergeant her skulde have kommanderet — paa Tysk — noget saadant, som med lidt god Vilje vel nærmest kunde oversættes ved:

„Vend Jer mod Kina!“

Saa langt havde dog vist Napo-

léon næppe haft i Sinde at dirigere sine Spaniere.

Sergeanten kunde sikkert lige saa gerne have sagt: „Pibe med et langt Rør“ eller „Friskt Kød og Gaaselaar.“

Saa talte jeg med *Carl Muusmann* om det, da han i Sommer skulde til Madrid. Der besøgte han Sagasta og kom tilbage med et smukt Resultat:

Sergeanten har simpelt hen villet kommandere:

„Aqui no se sacara!“

Udtalt rask i Dialekt med de dertil hørende Abréviationer har det sagtens i hans Mund lydt:

„Aki na sjsekere!“ som Tyskeren saa har misforstaaet og ladet Forvanskningen overgive til Traditionen. Nu stopper vi den i dens Flugt og vil ikke mere vide af „Kinarejsen“.

Kommandoraabet betød — til yderligere Stadfæstelse af det *Scheelske* Ry — disse herlige, nordiske Ord:

„Ingen Plyndring her!“

à la Bauer, Nr. 1 b.

„Lad synge da, hvo synge vil
om gamle Danmarks gamle Dage,
men ungt er Danmark — Kræfter til
nyt Størverk har det nok tilbage . . .“

— Gaa nu med den, Jens!

(Opvarteren bukker høflig og arbejder videre i sin Gærning.)

Næ—h, jeg skal jo ha' Kosten her paa Stedet, og saa bliver det for meget at give Drikkepenge hver Gang. Men Jens er en Ven af Kunst og Viden-skab, og da jeg i Tidens Løb har sat mig lidt ind i de Dele, kan jeg jo gerne give af mit Pund til denne mageløst videbegærlige, unge Mand. Det bliver saa Ækvivalent for Drikkepenge.

Til Frokost og Middag faar Jens gerne en Scene af „*Hakon Jarl*“ eller en konversationsleksikalsk Forklaring af meget forskellig Art, et Stykke fortolket Genesis til Eksempel eller lidt om de mulig eksisterende, sociale Tilstande paa Mars eller ogsaa en saa

ekstrafin Drikkeskilling som: Brödra-
folkets politiske Situation overfor Freds-
sagen med Navns Nævnelse af
den svenske Konsejlspræsident — ja,
forleden, da vi fik Dyreryg og Choko-
ladebudding, maatte jeg endog klare
Jenses Begreber ligeoverfor Cirkelns
Kvadratur — men til en lille „à la
Bauer“, som denne her, kan der
sjældent falde mere af end et Par
Aleksandrinere eller, naar jeg er i
Perlehumør, en 3—4 sapphiske Strofer.

— Det sidste Poëm, jeg her stak ham
ud, er for Resten lige saa smukt, som
det er sjældent. Det blev en Gang
skrevet som et Ord i rette Tid af
Student Frederik Barfod . . .

Men en saadan *Bauer* (tømmer Glasset)
— ah! — den er sandelig ogsaa sine
gode Bærepenge værd.

Bauer, Nr. 1 c.

Man siger for et gammelt Ord: „Altid skal det gaa ud over de fromme.“ Jeg kommer til at mindes min gode, forlængst afdøde Ven, *Søren*.

Søren var kommen til Verden i Paris. Han var født paa en Gennemrejse! Men ellers var han opdraget i København.

Da vor Helt havde holdt Blaa-Mandag efter Konfirmationen, tiltraadte han sin Plads paa et Knapfabrikskontor med samt et større Knaplager. Der var han i ti Aar. Saa døde Principalen, Forretningen blev hævet, Fabriken solgt, og hele Personalet fik Rejsepas med 3 Maaneders Gage.

Søren brugte sine mange rare Gagepenge paa bedste Maade, samtidig søgte han Plads paany.

Men der var ingen Brug for en Knap-Specialist.

Pengene slap op. Enhver anden vilde sikkert være bleven fortvivlet under disse pinlige Forhold, Søren blev det ikke. Han nærede fuld Fortrøstning til det smukke Skriftsted:

„Naar Satan lukker Døren for Dig, lukker Vor Herre Dig ti op.“

Saa kom Hjælpen i Restauratør *Jochumsens* Skikkelse:

„Hør, Søren, sagde han, vil Du slæbe Sommeren igennem hos mig, skal Du faa baade Kosten og Procenter. Du skal bare passe dette hersens ny Billard, som jeg faar stillet op ude i Pavillonen.“

Og Søren, der nu var tjenlig til hvadsomhelst, sagde „Top!“ og slog til.

En Sommeraften var vi saa nogle raske Svende, som skulde ud at sé til ham.

Aftenen gik brillant.

Mens Søren hele Tiden stod og passede sin Forretning, sad vi andre og drak den ene Bajer efter den anden.

Da vi brød op, var baade sidste Tog og sidste Sporvogn kørt, og saa maatte vi gaa hjem.

Vi sang den hele Vej; kun Søren, der baade var daarlig til Bens og utrolig ædru, luntede stilfærdig bag efter os som en lille Hund.

Alligevel var det nu ham, der blev greben i Flanken af Betjenten. Det var da for Resten Synd og Skam, at han skulde lide for vore Genistreger, og saa gik vi allesammen med paa Stationen.

Dér sad der en fortræffelig, gammel Overbetjent, som skulde tage Rapporten. En for én maatte vi saa opgive ham Navn og Adresse, hvorefter vi blev demitterede.

Endelig kom Raden til Søren.

„Deres Navn?“

„Søren Valdemar Sørensen.“

„Hvad er De?“

„Croupier paa et Revolverbillard.“

Revolver! Det gav et voldsomt Sæt i Politimanden:

„Jeg forstaar Dem ikke.“

„Jeg er en hæderlig Arbejder: Croupier paa et Revolverbillard“.

„Billard . . . gentog Politimanden og tyggede længe paa 'et . . . ja, saa skriver jeg, at De er Markør.“

„Det kan De gerne skrive, men jeg er det ikke.“

„ . . . Naa, vi gaar videre. Hvor er De født?“

„I Paris.“

„Hvad for noget, Paris? Gør De Nar ad Politiet? — Ind med ham!“

En Sommeraften i 92 sad jeg i Tivoli og indstuderede mine mnemotekniske Systemer med Kunstmaleren Hr. *Thor Pettoletti* og hans den Gang endnu bare tilkommende, ægteviede Hustru, Frøken Astrid Morten .. øh .. Astrid *Marthens*.

En lærd Mand, der lyttede efter bag en Busk, vil have afluret os følgende Replikskifte i Séancen:

„Dette meget hurtig!“

„En Kniv.“

(overrasket): „Dette meget hurtig!“

„Ja — det er en Kniv.“

(barsk): „*Dette meget hurtig!*“

(efter længe at have tænkt sig om): „Aa, nej, det er Ramses den anden!“

Den lærde Mand har maaské her gjort sig skyldig i en mild Overdrivelse, men jeg kan dog forsikre, at Systemet var meget omhyggelig udarbejdet. Vi var rustede mod de største Mærkværdigheder. —

Paa vor Tournée gennem Danmark,

Norge og Sverig er der blevet vist mig de underligste Snurrepiberier paa Tilskuerpladsen, Fru *Pettoletti* — hun var bleven gift i Mellemtiden — kunde dog, skønt hun sad paa Scenen med tilbundne Øjne, nævne dem og beskrive dem indtil de mindste Nøjagtigheder efter mine raske Spørgsmaal. Selv da en Læge et Sted viste mig en afhugget Haand af et friskt Lig, maatte hun ud med Sproget — og saa gøs de.

Alligevel skal jeg ikke nægte, at en Aftenstund blev der stillet os en Opgave, som vi mindst havde ventet.

Det var saamænd i Tranekær.

Vi var blevne indesneede i Rudkøbing.

„Tranekær-Læseforening“ vilde da give os 75 Kroner, hvis vi vilde tage op og besøge den og læse Medlemmernes Tanker.

Saa fik vi lejet os en Slæde, og med den gik det raskt henad dette korte Stykke af Langeland.

Foreningen havde sin egen Bygning. Døren til Læseværelset var ikke lukket af, og saa gik vi lige ind og lod, som vi var hjemme. Vi tændte Lys, flyttede Bænke og Borde, klædte os om og stod saa beredte til at modtage Publikum.

Endelig kom der en Morlille. Men hun var bare Opsynskone. Saa sagde hun paa sin lala'sk: (langelandsk)

„Naa, det er vel Dem, der ska' spille Teater her i Avten?“

„Ja, det er os. Tror De, der kommer nogen, for De har jo ikke haft megen Tid til at bekendtgøre Forestillingen?“

„Jo, jeg vé' da flere, som kommer. Men det vil li'egodt ska'e Dem, hvis De begyn'er for ti'lig, for der er osse Bivellæsning i Avten.“

Ja — det var jo en slem Konkurrence.

„Det er aa me' Ska', at Grøvi itte er her, for han plejer altier van at gi' Skuspillerne tre'ive Kroner.“ (Greven).

Ja — det var Skade. Fru *Pettoletti* var sulten og spurgte, om ikke hun kunde faa noget varmt.

„Nej, det er bare om Lørda'i.“

„Hvad har De da nu?“

„Ja, De ka' go't faa en Bejer.“

„Men hvor er Restaurationen?“

„Den staar dér,“ sagde Madamen, og saa pegede hun paa en Servante i Krogen. Dér havde hun sine Flasker.

„Men om Lørdagen?“

„Ja, saa ka' De osse faa Totti.“

Klokken henad ni havde vi Selskabet samlet.

Saa begyndte vi.

De forskællige Damer og Herrer maatte hver især først opgive Motiver til det Maleri, som *Pettoletti* skulde male. Og mens Séancen skred frem, fik han ad mnemoteknisk Vej Opfordring til at male Mariæ Bebudelse i Sommerlandskab med Maaneskin; der skulde staa en lille David til højre, og Rafaels Engle skulde kigge op over Horisonten.

Men værre blev det, da Fru *Pettoletti* skulde — jeg maa vel nærmest i dette Tilfælde sige: omkomfirmeres.

Andre Steder — og det var vi vante til — blev der forevist os Pengesedler og Lotterisedler, paa hvilke vi foruden Numrene maatte læse Serier og Bogstaver.

Nu fik vi i Stedet dérfor Kapitler og Vers.

Det kneb.

„Hvad er dette? Nu kun rask' ...!“

„Salme 149: Dejlig er den Himmel blaa!“

„Nu hurtig dette, er De med?“

„Jesu Sirachs Visdom, fjerde Kapitel, tredje Vers.“

„Saa dette — uden Betænkning, rask'! . . .“

„Makkabæernes første, femte, 36te og følgende Siden ned.“

Og — selvfølgelig — da jeg udbad mig et Ordsprog, som Fruen skulde opfatte gennem min Fortælling om „den lille Rødhætte“, forlangte man — et Skriftsteds Ordlyd.

Fruen klarede sig dog, mens jeg fortalte om Ulven, Bedstemoderen og Skytten.

Tavlen blev vendt, og se, der stod skrevet Manassas Skudsmaal:

„ . . . han var en Dagvælger og agtede paa Fugleskrig og beskikkede Spaamænd og Tegnudlæggere, han gjorde meget ondt for Herrens Øjne.“

Ærlig talt, jeg tror ikke, der i de sidste halvtredje tusinde Aar siden Simonides den ældres Dage har været givet en saa ejendommelig, mnemoteknisk Séance som den, vi en Gang i en sén Nattetime gav i Bergen.

Vi havde efter en Forestilling været oppe hos Jærnstrøm; det var ham, som havde Restaurationen paa Toppen af Fløjfjældet. Storartet er det at staa dér tusind Fod over dagligt Vande og sé ned paa Bykravlet, de tændte Lygter, Skærgaarden og den fjærne Nordsø i Maaneskin. Maanen kommer meget sjældent hélt ind til Bergen, for dér regner det.

Den brede Kørevej, som er anlagt deroppefra og ned — eller snarere nede fra og op — er et af de norske Ingeniørers Mesterværker. Bergenserne, som gennemgaaende er nogle meget vittige Hoveder, kalder den for „Drammens Vej“, fordi den er anlagt for en Del

af Samlagets lokale Spiritusudsalgs
Overskud. —

Nunc est bibendum, Skaal! —

Vejen er ligesom hugget ind i Fjældet. Den snør sig i Zig-zag ad den stejle Væg over Fosserne fra Tindens Sne og over nøgne Sten eller over et bitte Stykke Jordsmon, hvor Klokkefaarene fredelig græsser.

Et Par Bergensere af vort Selskab hos Jærnstøms var løbne i Forvejen, jeg rendte efter dem, og inden jeg saa vidste et Ord af det, var vi naaede de tusind Fod ned under vore Damer, og hvem der ellers var deroppe i det høje.

Mine Bergensere blev ikke trætte af at tale om vor Dikkenik-Kunst, som de nu én Gang for alle havde stillet sig meget skeptiske overfor. De ansaa os vel nærmest for Spiritister og troede, at vi betjente os af meget hemmeligere Hjælpemidler end dem, Hukommelsen kunde præstere.

„Nu skal De blive overbeviste“, sagde jeg i min Utaalmodighed, „vis mig her paa Stedet en lille Genstand.“

Den mest tvivlende af de to Bergensere trak sin Tegnebog frem og tog en Seddel ud af den.

„F-r-u P-e-t-t-o-l-e-t-t-i!“ raabte jeg op i Mørket.

Der gik en lille Tid, før hendes Stemme lød ned til os:

(meget dæmpet og langsomt): „Her . . . vi kommer!“

Og atter raabte jeg:

(raaber af fuld Kraft): „Síg mig, hvad her er víst mig?“

(dæmpet men forceret): „En Pengeseddel . . . fra Amerika, de nordamerikanske Fristater . . 10 Dollars.“

(raaber som før): „Og Numret! Rask’..!“

Fem Sekunder efter brødes paany den dybe Tavshed deroppefra:

(dæmpet): „Sejsten Millioner, to Hundrede og ni Tusind, otte Hundrede og fire og femti, Bogstav B.“

Bergenserne klappede og raabte Bravo.

Da blev de pludselig overdøvede længere nede fra. Næste Vejafsæt førte ud i en stejl Gyde.

I Yderhusets Gavlvindue opdagede vi en Rappenskralde i bar Særk. Hun kunde rigtignok gøre det af i en Fart med Séancen:

(højt og hurtig): „Politi paa I Ranglere“, vrælte hun af fuld Hals, „kan ikke man faa sove i Fred, isch! Politi—i!“

Men det var for Resten ogsaa den eneste Mislyd, mine Séancer har fremkaldt.

Bauer — f.

„**V**i har alle en lille Judic i vort Hjærte.“

Disse bevingede Ord tillod jeg mig i al Ærbødighed at udtale overfor Divaen, da hun holdt sit Indtog paa den danske Variétéscene. Og Divaen gav mig for de Ord sit Portræt med egenhændig Dédication.

Ah —!

„Nous avons tous une petite Judic dans notre coeur.“

Mit Hjærtes lille Sanglærke var i Tidernes Morgen et letsvævende Musebarn, der inspirerede mig til at begaa en **Roman**.

— Brødre! I kender dens Titel. Jeg sigter til „Ellepigen.“

Jeg var Digter. Jeg havde allerede faaet trykt et Par Bøger — „Dobbeltgængere“ og „Kræmmerliv“ — og stod nu ved min Berømmelses Tærskel.

Den første Bog, man skriver, skal vække Indignation; den næste skal være skikkelig, saa Folk selv kan sé,

man har forbedret sig, saa har man Navnet med den tredje og kan skrive, hvad Pokker man vil.

Jeg havde altsaa faaet fuldendt „Ellepigen“.

Romanen var bleven adskillige hundrede Sider stor . . . allerede ved Side 101 var min Forlægger afgaaet ved Døden.

Nu maatte jeg gaa den tunge Tiggergang rundt til alle Byens Forlag. Efter passende Læsetid fik jeg fra hvert Sted den obligate Beklagelse, og til sidst havde jeg hele Bordskuffen fuld af Beklagelser.

Nogle fandt Bogen for dristig i Tensdensen; andre, at den manglede Salt; den ene vilde, før han kunde bestemme sig, have Manuskriptet skrevet om med gotiske Bogstaver, som jeg aldrig har lært at skrive — jeg er jo født efter Krigens Tid —; den anden „vilde heldere“ foreløbig realisere sine ældre Sager.

Omsider lykkedes det mig dog at faa knyttet en nærmere Forbindelse med en ung Mand, der virkelig røbede Interesse for Værket, men han var, som det hed i den Sangerindeverden,

hvori han stærkt bevægede sig: „Nybegynder.“

Derfor kunde han ikke antage Romanen, som den forelaa — jeg maatte gaa hjem og forkorte.

Saa nær Berømmelsen! — aah, jeg forkortede . . . helst i de stille Nætter, jeg strøg, og jeg skrev om.

Dér søndertraadte jeg ubarmhjærtig en lille Ærenpris, dér røg en Kærminde, og dér smed jeg en Forglemmigej paa Baalet.

Der burde have været Roser!

Af og til gjorde jeg min Forlæggeren bekendt med Resultatet, men Værket var ham endnu for stort. Tilsidst gik jeg med ham i „Kisten“ og drak Dus med ham; frem for alt maatte jeg undgaa hans Beklagelse.

„Ellepigen“ var nu bleven en ganske lille Pjes. Aar var rundne!

Saa gik han Fallit — og dér laa det hele.

Sic transit gloria!

Mon De nu kan tænke Dem til Resten? Jeg maatte atter rundt med de sidste, sørgelige Rester af mit før saa stolte Værk, i København og siden Landet over, og da det ikke battede, saa op til Norge — dér vilde man jo

i hvert Fald ved Konvention være beskyttet mod Udlandets Røvere.

Tænk Dem saa, hvad skér? En skøn Dag kommer der en københavnsk Forlægger op til mig — en glemt, den sidste paa Skansen. Han havde hørt mig omtale; vidste, at jeg sad inde med et Storværk og vilde gerne befordre det udi Trykken.

Det laa den Gang oppe i Trondhjem men blev telegrafisk rekvireret tilbage og tilsendt ham pr. omgaaende Post.

En Uges Tid efter kunde jeg stille hos ham for at faa Affairen afsluttet.

„Jo, sagde han, jeg har læst Deres lille Fortælling, og jeg mener, den er meget ordenlig. Vi kan nok komme til at arbejde sammen. Men sér De — kæreste — jeg er ikke i Boghandlerforeningen . . . min Forretning er baseret paa Kolportage. Deres Fortælling skal udkomme i Hæfter. Derfor maa De nu gaa hjem og lave den meget, meget større!“

Jeg fortalte en Gang Historien til en *Compatriote*, som tilføjede:

„Saa smilte *Scheel* og gik til — Variétéen.“

„Napoléon, Tivoli og jeg“ er mit Valgsprog.

Uden Valgsprog er man daarlig rustet til Verdens Strid. Iøvrigt er det rart at have den Slags Ting i Orden, naar man skal lægge Grundstenen til sin Villa eller skrive i en ung Piges Stambog.

Jeg har en Gang læst i et Blad, at mit Valgsprog nærmer sig det sublime. Men min Berettigelse til at føre de klingende Ord i mit Vaabenskjold kan ingen med Billighed afvise.

Baade den store Kejser, det verdensberømte Tivoli og jeg holder Fødselsdag paa samme Dag.

Jeg véd nok, nogle mindre lærde har villet tage den 15de August fra Napoléon, men det er den skæreste Urimelighed. Spørg bare *Bering Liisberg!*

Kunde de lærde derimod tage den 15de August fra Tivoli og give den til Cirkus, vilde jeg gerne gaa med til Forandringen. For i Cirkus har jeg tilbragt mine største Dage.

Der gives Øjeblikke i det menneskelige Liv, hvor man føler sig kaldet til noget højere end Madstræb og Bau-stimulans — man vil ha' Modgift; det er, ligesom man har ladet sig lade med Elektricitét . . .

Viljestyrken og Ihærdigheden opflammes af Værdigheden . . . da stiger man ikke saa lidt i sin egen Agtelse.

I Sandhed! saadanne Øjeblikke har jeg nydt i fuldt Drag, naar jeg paa Direktionens Vegne og som Folkets Tolk traadte frem paa Cirkus Variétés Scene for at overrække en veltjent Artist Etablissementets store Guldmedalje.

Napoléon, Cirkus og jeg!

Jeg viger ikke tilbage for at sige:

Jeg tror,

at selve den store Napoléon i Ægypten ikke har kunnet røre sine Arabere dybere end jeg mine, da jeg i Afskedens bitre Stund udtalte til dem alle sejsten disse Hjærteord:

„J-a siadi el Arab! Gal likom mulchji Allah ichjlikom alackher, laten-sou ala Copenhagen u-i-radkom bisselema.“

— Men det er ogsaa hændt mig, at jeg i en lignende Situation har

ladet mig henrive (dæmpet:) maaské for stærkt.

Jeg er Patriot.

Det kan ikke nytte at nægte det, skønt jeg ingenlunde er nogen Tyskforagter — jeg er jo endog i Færd med at lave „Den tyske Grammatik, lært paa et Øjeblik og tysk Syntaks, lært ligestraks“ — saa maa jeg dog, indtil vi har faaet Slesvig tilbage, henholde mig til Kammerherre *Fallesens* prægtige Ord:

„Aldrig Tysk paa vor nationale Scene.“

Ikke desto mindre skulde jeg en Gang holde en tysk Tale paa „Bühnen“ til en forløben Berliner, der ikke kunde forstaa andet Sprog end sit eget.

Saa fik han ogsaa Talen med Eftertryk, skønt den Slags ellers forbydes. Jeg bilder mig ind, den Tale endnu ikke er glemt paa rette Sted.

Berlinereren havde lige styrtet sig fra den høje Cirkus-Kuppel paa Hovedet ned i Nettet — og han var kommen godt fra sin Luftfart.

Al Folket jublede.

Da hæftede jeg Medaljen paa hans trikotklædte Bryst, men i min eksalterede Stemning kom jeg sandelig til at prikke ham lidt med Medaljenaalen. Blodet piblede frem.

Han holdt sig strunk, det maa man lade ham, og han havde ogsaa Smil paa Læben, men Hænderne knugede han sammen, og jeg kunde sé paa ham, at han helst gad hvine af Smærte.

Jeg bukkede galant og holdt min Tale til ham:

„Im Namen der Direction habe ich die Ehre . . .“

Stak jeg end Sikkerhedsnaalen i den fule Prøjsers Kød, saa har jeg til Gengæld altid med nænsom Haand hæftet Guldmedaljen paa en ung Kvindes Barm. Og sikkert misundte mange mig det Smil og det venlige Blik, jeg i mit Højtidshværv paa aaben Scene modtog af en lille Solstraale, en Juliansmiss, en Larsen Sister, en Loppedame eller endog af en sort Oberst Guma. Overfor hende, denne drabelige Kriger-ske af Kong Behanzins Livgarde, var det dog ene en stille Ærefrygt, som ledte min Haand. Jeg har hørt Folk kalde hende Oberstinde, fordi hun var af Kvindkøn. Skønt en Oberstinde staar i 3dje Rangklasse saa vel som Manden, maa jeg dog, naar Talen er om Amazoner, pointere, at Guma er berettiget til at kalde sig Oberst rént ud. Hun er ikke blot reelt — som saa mange Oberstinder — men ogsaa formelt den virkelig kommanderende.

Kun én Gang kom jeg ikke Kvindebarmen nær. Det var, da Mlle. X. skulde ha' Medalje.

Det er ikke af Diskretionshensyn, jeg siger X, for hun kaldte sig saadan selv. Hun havde hverken Daabsattest eller Kokoppeattest hos sig, endsige Konfirmationsattest eller Attest for at have nydt Alterets Sakramente; med andre Ord, hun havde ikke Papirerne i Orden, og derfor gik hun for en ubekendt Størrelse.

Nok om det — hun optraadte med *Løver*. Og *jeg* skulde ikke have noget af at gaa ind i Løveburet. Jeg nøjedes bare med at stikke hende Medaljen ind gennem Tremmerne med den Baads-hage, som de ellers plejede at lange Kød ind med, naar Rovdyrene skulde fodres.

Jeg vilde nødig — som jeg ogsaa sagde til Publikum — anden Gang udsætte mig for at blive ædt. (klapper).

„Anden Gang“, siger jeg, og det trænger vel ikke til Forklaring? Alverden véd, at jeg er bleven ædt *én* Gang. Jeg har endog læst den Geschichte i amerikanske Aviser, og i *Pachts* Fonograf har jeg hørt en Vise om, at jeg troede det selv.

Det var en bevæget Dag, da det rygtedes ud over Lande, at de i Cirkussalen optrædende, fra en lille Ø ved Queensland direkte importerede Stifindere, Bomerangkastere og Kannibaler havde ædt mig med Hud og Haar. Kun Manuskriptet til min tyske Grammatik havde de ikke kunnet fordøje.

. . . Om jeg ellers havde været forberedt paa Rygtets Udbredelse?

Ikke Spor.

Men allerede om Morgenens Klokken 7 ringede det paa min Dør, og dér stod min morgenduelige Nevø, Teologen, paa Trappen, synlig tilfredsstillet ved at sé mig opstanden i bedste Velgaaende, — jeg stiller ved Tébordet hver Morgen Kl. 8: „Tidlig oppe rider i Mag“ — og saa sagde han:

„Vær forberedt paa, at Du i Dag vil blive en meget omtalt Mand!“

Hvorpaa han hastig forsvandt og overlod mig til mine stille Betragtninger.

Jeg havde den Dag et vigtigt Morgenærinde ind i den gamle Bydél, som jeg naaede i Hast pr. Droske med Kanylehest uden at mærke noget videre til Dagens Begivenhed. Men da jeg steg ud af Drosken, gjorde Politibetjenten stram Honnør for mig, og Barberen i

Kirkestræde, hvem jeg faldt ind hos, slog efter min Bortgang et Skilt op i sit Vindue, hvorpaa der stod:

„Her er i Dag *Scheel Vandel* bleven barberet“.

Vigtigt Ærinde, sagde jeg — jeg skulde møde hos Grosserereren for at tale med ham om mine Chancer for en Sommerplads i Cirque du Nord — og jeg fik Pladsen øjeblikkelig.

Ude i Cirkus modtog jeg baade Ligkranse og Buketter og Bauere ind paa Serie B, Telefonklokken klimtede uaf-ladelig — den tidligste Forespørgsel var endog kommen fra allerhøjeste Steder.

Naa — et Par Dage forinden havde jo Hs. kgl. Højhed Kronprinsen aflagt et Besøg hos Menneskeæderne. Det var ved denne Lejlighed det behagede Hs. kgl. Højhed at udtale til min Ringhed:

„Man sér Dem altid her paa Talerstolen. De maa jo efterhaanden faa en saadan Øvelse i at holde geografiske Foredrag, at vi snart kan bruge Dem ovre i Selskabet.“

Men ak, hvorledes gik det ikke hos Tante Jette! Hun havde Fødselsdag

og havde inviteret til Formiddagsslapperas. De indbudte Damer kom meget for tidlig, hver med sine nærmere Omstændigheder, og da endelig Vandet kogte, laa hele Selskabet besvimet.

Da traadte den ædle *Gabriel* ind — min Nevø, som resolut havde paataget sig at farte rundt og berolige Familien.

Hans blotte Nærværelse bragte Vandet til at koge over, og efter at Tante Jette med Selskab lidt efter lidt var komne til sig selv, sank de — bare ved at sé Gabriel — alle som én hen paany i en dødlignende Tilstand.

Man mente efter Indskydelse kun, at han var kommen for at bekræfte Jobsposten.

Men da Damerne atter slog Øjnene op, tálte den unge, gejstlige Mand længe og forstandigt til dem, han gendrev Løgneren med Overbevisningens Varme, og hvad blev sa a Resultatet?

Baade Chokoladen og Kaffetaaren kunde vederfares Ret.

Selskabet gik paa Vrøvlet og de andre Smaakager med glubende Appetit — den stakkels Tante Jette, der just ikke har sit i Overflod, maatte fire Gange liste ned ad Køkkentrappen og

ind til Konditoren for at skaffe ny Forsyning.

Det eneste Sted, hvor Rygtet om min Opædelse straks blev slagtet ned, var nok ude paa Kvægtorvet.

Dér stod allerede i den aarle Morgen en Klynge af Kreatur-Kommissjonærer, Kvægførere, Flæsketransportører og Lygteslukkere og drøftede Sagen.

Da kom der en kyndig Slagtermester til, og da han hørte, hvorom der blev sludret, afviste han al videre Diskussjon ved — med Fagkundskab — at udtale:

„Scheele-Vandring, ham, den tykke i Cirkus, nej, det er ... og saa bandte han ... æde mig Løgn! De har inte engang kunnet æde den ene Bagfjerding!“

Naa — *Reinhold* mener De! Hvorledes det gik til? Jo, det kan jeg godt fortælle.

Troupen talte fire Medlemmer: han selv — en myndig, tysk Herre med schneidig Moustache og brysk Udseende — hans unge, nydelige, svenske Kone, rigtig Typen paa en nordisk Skønhed: langt, udslagent, lyst Haar og store, blaa Øine. — Hun havde ogsaa gode Ben — ja selvfølgelig véd jeg det med, hun arbejdede jo i Trikot. Saa var der Undermanden, som hed *Victor* . . . tøv lidt, han var Polak . . . han hed . . . Victor . . . *Uschkorath*, og endelig var der en god lille Jødedreng fra Buda-Pests Ghetta; der var vist aldrig sunget over hans Vugge, at han skulde blive Badutspringer.

Troupen havde den Aften næstsidste Numer paa Programmet. Dens Præstationer gik som altid flot og elegant, og Publikum klappede nok saa lystig. De brave Gymnastikere blev kaldte

3—4 Gange frem. Saa maatte de da give et lille Dacapo-Numer. Uschkorath, der var en bomstærk Fyr med svære Lemmer, stillede sig i Position, Reinhold fôr som en Kat op ad Ryggen paa ham og stod saa et Øjeblik strunk paa hans Skuldre.

Uschkorath satte af, Reinhold skulde nu slaa en dobbelt Saltomortale i Luften, kære — men han slog kun halvanden, og saa laa han da dér med Nakke og Ryg paa det bare Gulv . . ja, det var det hele. Faldet var ikke længere end fra Uschkoraths Skuldre.

Teatermestren lod straks Tæppet falde, saa der var vist meget faa blandt Publikummerne, som anede Uraad.

I næste Øjeblik fløj Tæppet op igen for de dejlige, smaa *Sunbeams*, der som ellevilde Hallelujapiger sang Tararaboomdeay, Miss *Blanche* bearbejdede Stortrommen, saa den overdøvede hele Musiken, og *Carl Lumbye*, han grinte.

Men bag ved Bagtæppet foregik der noget andet. Der laa den døende *Reinhold* henslæbt paa en Madras, Lægen bøjede sig over ham og lyttede efter Hjerteslagene, Fru *Reinhold* var maaløs, den lille Jødedreng græd bitterlig.

Uschkorath holdt en lille Brandlygte op for Reinholds blege Ansigt med de brustne Øjne.

Doktoren hviskede til mig:

„Vi maa øjeblikkelig have sendt Bud efter Vognen fra Lægevagtstationen. Og skulde nogen af de unge Kandidater derude paa Hospitalet lade vente paa sig, kan De hilse fra mig og sige, at jeg har forlangt ham indlagt. Sig, jeg kommer derud siden. Jeg tror nok, han har knækket Rygraden.“

(synger): „Tararaboomdeay, Tarara-boomdea—y!“ lød det en sidste Gang — en hastig Fremkaldelse, og Tæppet faldt, men i næste Nu blev Bagtæppet hejst op, der blev lyst, og de seks unge, sortklædte Piger slog Kres om os.

De holdt hverandre om Skuldrene og stirrede gennem Taarer tavst paa *Reinhold Schneider*.

Den næste Morgen besøgte hans Kone ham paa Hospitalet — han saa', hende ikke, ej heller kunde han tale med hende. Faa Timer efter var han død.

— Nu er hun gift med *Uschkorath*.

Det er ikke blot paa Variétéens Scene, at jeg har optraadt som Folketaler, jeg har ogsaa andet Steds holdt Tale til Folket, og det var saamænd ude paa Vestre Kirkegaard.

Den store Araber-Troup Hajd Abdullah havde et stakkels, brystsvagt Medlem, som maatte efterlades her i Byen.

Han hed Hajd Saïd. Han laa i lang Tid paa Kommunehospital og klagede sig paa Arabisk, og saa døde han.

Døden var sikkert for ham en sand Befrielse, saa det var jo godt, at han blev salig i Kristo . . . nej, dér fortalte jeg mig!

Den stakkels Fyr, som selv troede, at han var rettroende, gik ind til et andet Paradis end det, der kan vente os. Nu sidder han nok dér omringet af skønne Huris, det flyder med Mælk og Honning, og der skænkes

ham de lifligste, om end sikkert temmelig svage Bauere i Guldpokalen. De brave Arabere drak jo aldrig Spiritus.

Men netop fordi han ikke havde omvendt sig i Tide her paa Jorden, havde vi nær aldrig faaet en Grav til hans jordiske Rester.

Folkekirkens Præster vilde ikke have noget med den modbydelige Hedning at skaffe, Katolikerne ikke heller og Jøderne slet ikke.

Han vilde formodenlig være bleven gravet ned i Cirkushaven, hvis ikke man til alt Held var kommen under Vejr med, at han var født i Algier. Saa tog den franske Légation sig af ham, og saa blev der gravet en Grav til ham i det yderste Thule, hvor Vestre Kirkegaard slipper op.

Kisten var uden Kranse — for saadan vil de nu ha' det, Muhamedanerne.

Den blev baaren ud i Rustvognen fra Hospitals-Kapellet uden videre Snak og Ceremonier.

Saa rullede den af Sted, og bag efter kom der et fint Køretøj. I Vognen sad Mr. *Tronier* fra Légationen, den franske Konsul, Mr. *Niquet* og —

jeg, sa' Hunden . . . Jeg var mødt som sædvanlig — paa Direktionens Vegne.

Begravelsen skulde foregaa i dybeste Stilhed, men Bladene havde skrevet lidt om Historien, og saa var der da ogsaa mindst et Par Tusind Mennesker komne ud paa Kirkegaarden for at deltage i Stilheden.

Konsulen vilde dog nok sige et borgerligt Ord, og da Graverkarlen ikke havde noget imod det, fik vi en overordenlig smuk Tale — men den var jo rigtignok paa Fransk. Det store Følge havde aabenbart ventet sig noget mere; det forekom mig ogsaa, at jeg hørte en af vore Gallerister . . . én af dem, der siger:

„C'est nous qui sommes les maîtres“

. . . erklære, at dette hersens var der — stejle ham inte noget ved. Saa maatte jeg jo tage Mod til mig.

Dér stod jeg da paa Gravens Rand og takkede for Deltagelsen ikke blot paa Direktionens men ogsaa paa egne og den afdødes fraværende Families Vegne.

Og det var en Tak, som betød noget, for Familien var stor. Den af-

dødes gamle Fader i Algier havde haft Børn med alle sine sytten Koner.

Om Graven nu er jævnet, véd jeg ikke, men det véd jeg, at Saïd ligger derude som han skal i Følge Koranen: med Benene opad det store Kapel og Hovedet vendt mod Mekka.

Jeg har ogsaa optraadt inde i Kapellet. Rigtignok selvanden. Som Duettist! Det var ved *Morés* Begravelse. Vi var en Del fra Cirkus, som skulde derud og vise ham den sidste Ære.

Saa havde vi bestilt os nogle Drosker, for vi vilde stille i sluttet Trup og — standsmæssig.

Den svenske Sanger, *August Westling* opdagede en tom Plads i en af Droskerne, og saa sagde han:

„Ja, får jag lof att följa med, vore jag Herrarne mycket tacksam. Den käre aflidne var en af mine bästa vänner.“

Naturligvis tog vi ham med op at køre, det var os baade en Ære og en Fornøjelse.

Kapellets Stole var allerede overfyldte, og der fandtes ikke reserverede Pladser.

Saa traadte Præsten ind, bukkede for os, foldede Hænderne og bad os synge den omdelte Sang.

Da blev der ganske stille i Kapellet, selv Madammerne holdt igen med deres Snøften.

„Ja, jeg maa virkelig bede én af Dem om at synge for, sagde Præsten, jeg er nemlig ikke musikalsk.“

Der indtraadte paany en pinlig Pavse.

Peter Lund og *Hans Hansen* og et Par Slyngler til, som havde staaet nærmest Døren, var allerede listede ud.

Da tálte Præsten til os tredje Gang:

„Naar bare én eneste af Dem vil synge for, skal jeg saa inderlig gærne følge med, saa godt jeg kan, men jeg kan ikke af mig selv faa fat i de rigtige Toner.“

Frem traadte saa ikke én men hele to . . . det lettede gevaltig.

Jeg havde taget vor svenske Sanger ved Haanden og ført ham frem foran Kisten.

Det vidste jeg, at han havde en herlig Stemme til at synge for med, og saa vilde jeg selv støtte ham med min Tenor, hvis ikke han kunde Melodien. For jeg har været til mange Begravelser i min Tid og kender alle Melodierne.

Westling gjorde en dyb Kompl-

ment til alle Sider, og saa begyndte vi: (synger:)

„Lyksalig — lyksa—alig . . .“

(taler:) Han kendte ikke Melodien straks men havde allerede lært den efter første Vers, og da der var en halv Snes, fik han rig Lejlighed til at fryde os ved sit smukke Foredrag. Det var bare kedsommeligt, at Præsten brægede med. Under Tiden kom der fra den Kant nogle Toner saa dundrende falske, at de sikkert ogsaa havde skurret for Ligets Øren. *More* var nemlig musikalsk Klovn.

Westling havde fra Scenen den Vane at bevæge sig frem og tilbage, naar han sang. Nu var der jo Plads nok for ham ogsaa her til at movere sig i den brede Gang, der førte fra Kisten ned til Udgangsporten, og sagtens derfor blev han sin gamle Vane tro.

Naar han sang:

(synger:)

„God Morgen, god Morgen . . .“

(taler:) oppe ved Kisten, kunde man være sikker paa, at han var nede ved Porten, naar han var kommen til —

(synger:) „. . . Fæ—ængselets Rist“

(taler:) Og saa tudbrølte han mellem alle Versene.

De fleste brølte med, og jeg selv kneb skam ogsaa en lille Taare.

Efter Begravelsen fulgte vi en god, gammel, nordisk Sæd og Skik. Vi tog ned til Poppelhuset og drak Gravøl.

Westling var stadig dybt rørt; de stride Taarer trillede ned ad hans Kinder, da vi tømte den bortgangnes Mindebæger.

Paa Hjemturen hviskede *Westling* til mig:

„Säg, du, hvem är det egentligen, vi i dag har sänkt i jorden?“

„Mette, kom *her!* Bare rolig. No—oh, god, lille Hund! (klapper Hunden). Se, hvor hun betragter mig med store, smukke Øjne . . .

En af Stamgæsterne har en Gang sagt: „Mette føler kun én Opgave her i Livet, og det er: at beundre *Scheel*.“

. . . Jeg er nødt til at holde Mette tilbage her, mens den Herre rumsterer henne ved Stumtjeneren, ellers ryger hun i ham, for min Frakke hænger ogsaa dér, og Mette véd godt, hun skal „passe Fars Frakke.“

Det er meget godt, at lille Hund vil være min Garderobière. Jeg vil nødig anden Gang gaa ind til det, hvorom der nu bliver at berette:

For nogle Aar siden var der en Fyr, som gjorde Egnen usikker herude; han stjal en Bunke Vinterfrakker og blandt dem ogsaa min, som var splinterny, lige afleveret fra Jacob Nielsen.

Jeg savnede den først, da der skulde lukkes, og saa vilde de ikke paa Stationen høre noget om Tyveri; jeg maatte komme igen om Morgen. Men da blev ogsaa Himmel og Jord sat i Bevægelse. Beskrivelsen af min Vinterfrakke kom i „Politi-Efterretninger“ — det eneste jeg ikke havde kunnet huske, var, hvorledes Lommefôret saa ud. Men mit Navnetræk i Slyng stod brodéret under højre Inderlomme, og der var store Perlemorsknapper, som dog, naar Frakken var knappet, skjultes i en Gylp.

Kort sagt . . . de fleste Enkeltheder lod sig ikke misforstaa — og otte Dage efter kunde Politiet meddele mig, at min Frakke var funden hos en Panteaaner i Vognmagergade. Politiet var villig til at udlevere mig min Frakke med det samme, da jeg jo var godt kendt, men — sa' han, Opdagelsesbetjenten — naar Tyven en Gang blev nappet, maatte jeg finde mig i at blive konfronteret med ham i Retten og tage *corpus delicti* med.

Aar gik — og Klokken hang stille. Jeg havde imidlertid gjort Forandring og faaet mig en hyggelig, lille „Gelegenheit,“ som Tysken siger, i et Hjørne-

sted ud mod den ny Boulevard. I det store Hjørnevindue havde jeg lavet mig et mageløst Arrangement med Hængeplanter, Masser af Blomster, Kaktuser og Palmer og Gummitræer og Stengrupper og Akvarium med Guldansk og Springvand og Dobbeltgardiner, som var hængte op efter kunstneriske Hensyn. Rullekonen fik da ogsaa straks fastslaaet overfor Husets øvrige Beboere, at vi var meget fine Folk: Vor lille Hund havde allerede faaet nyt Hundetegn, og Kanarifuglen havde baade Drikkeglas og Badekar.

Men snart fik Piben en anden Lyd.

En Morgen tidlig kort efter Indflytningen blev der ringet stærkt paa, og jeg skyndte mig, skønt jeg endnu hverken var vasket eller redt, ud i Entréen og lukkede op.

Dér stod en strængt udséende Dame: „Jeg er Fruen inde ved Siden af, sagde hun, jeg har dette her til Dem. Der var *to* Betjente oppe med det i Aftes.“

Saa rakte hun mig et Stykke Papir og forsvandt ind til sig selv, — naada, hvor hun kunde smække Døren i efter sig.

Jeg fik slet ikke Tid til at sige Fruen Tak for Ulejligheden.

Betjentene havde bragt en Tilsigelse til mig om paa den og den Tid at give Møde i et Kriminelkammer.

Der stod tilføjet med skrevne Bogstaver:

„De bedes medbringe den stjaalne Frakke.“

Lille *Nyegaard* sad en Vinter-Søndag for mange Aar siden i mit Ungkarleghjem paa fjerde Sal og saa' ned paa Skøjteløberne. Der var Folk i Tusindvis paa Isen.

„Myrer! Myrer!“ raabte han, og hans Stemme dirrede.

Han var ikke selv større end Tobak for en Skilling, men han havde ladet Hovedets Krøller vokse, og han holdt mest af at sidde paa et Bord eller i Vinduskarmen... for han vilde gerne være stor. Og han blev ved: „Jeg hader disse Søndagsmennesker, som løber paa Skøjter dernede til ingen Verdens Nytte. Intet skulde fryde mig mere, end om Isen i dette Nu sprængtes, saa jeg kunde sé dem alle ynkelig gaa til Bunds!“

Han var i dette Øjeblik mere ha-stemt end jeg, naar jeg deklamerer *Hakon Hlade-Jarl*

hin RIGE.

Tiderne skifter.

Vi drog hver sin Vej.

En Gang senere mødtes vi.

„Man maa resignere, sagde han, vi kan jo ikke alle være skabte til noget højere.

Jeg har dog endnu en Tjenestepige, som kalder *mig* Herren. Og jeg er lykkelig i mine Forhold. Jeg er gift og har Børn, og nu skal vi ud i Skoven. Vi har selv Madkurv med. Og saa leger vi derude og triller ned ad Bakkerne ved Ulvedalene, det morer baade smaa — og *store!!!*“

Han tálte saa begejstret, at jeg slet ikke havde nødig at ønske ham Held og Hæder.

For ikke længe siden læste jeg i Morgenbladene min Ungdomsvens Nekrolog.

Han havde i Vinternatten hørt klagende Raab fra Søen. Da kendte han sin *Pligt*. Og i dette Øjeblik glemte han sine Tanker for Hjemmet og for dem, som ventede ham derhjemme.

Han havde vovet sig ud paa den skøre Is for om muligt at frelse *sin Næste*. Han var gaaet fremad i Mulm og Mørke — efter Lyden.

Der stod paa Dosséringen Folk,
som havde advaret ham.

Men han maatte derud.

Isen sprach.

Søen tog ham.

Søen hævner.

”Rôs mig kun, Fa'r, jeg kan godt lide det,” siger man, at *Wessel* har udtalt.

Nu skal I høre, hvad Politiken skrev om min Københavns-Artikel i den røde Vejviser, der hænger og dingler paa en Krog i alle Sporvogne og i Jærnbane-kupéer og den Slags Steder.

Jeg kan Anmeldelsen udenad . . .

(„Naa, saa kom med'en!“)

(slebent:)

„Med Udgangspunktet i den fantasifulde Fiktion at skulle føre en Fætter fra Thisted rundt i den danske Hovedstad er det for den behændige (hm!) Hr. *Scheel-Vandel* en smal Sag at gennemgaa alle vore vigtigste Institutioner med Indfletning af morsomme Anekdoter og flere af disse pudsige Jargon-Udtryk, som har gjort Hr. *Scheel Vandel* berømt i vide Krese, og hvormed han har stiftet Skole.“

Fine Ting! Saadan én er vel nok Sværten værd. Faar jeg en Gravskrift

af samme Sort, frygter jeg ikke Døden.

Velan! Det, jeg egentlig vilde ha' frem, er følgende:

Jeg havde lavet mig saadan en fantasifuld Fiktions-Fætter fra Lemvig ...

(„Thisted!“)

nej, vist ej. Jeg citerede Politiken rigtig, men derfor kan Citatet jo godt indeholde en lille Urigtighed. Jeg har sandt for Dyden skrevet Lemvig, og jeg skulde vel nok mene, at jeg selv bedst vidste, hvor min Fiktions-Fætter var fra.

Og da jeg nu skrev denne meget omtalte Artikel for at tjene mig en Ekstrasilling, kom jeg til at tænke paa, at oppe i Lemvig boede der en gammel Skolekamerat af mig. Jeg havde ikke sét ham i mange lange, trange Tider ...

Derfor syntes det mig, jeg burde sende ham en Hilsen nu, da Lejligheden tilbød sig, og da jeg endelig var naaet saa vidt, at jeg kunde lade Fæteren rejse hjem igen efter Københavns-Turen, raabte jeg efter ham — paa Papiret:

„Hils min gamle Ven *Eisenreich!*“

Jeg tænkte som saa, at om ikke just han selv kom til at læse det, var

der vel nok nogle gode Venner af ham, som fik det læst, og som bagefter kunde fortælle ham det. Derved fik jeg oven i Købet den lille Fornøjelse at gaa i Spænding efter hans eventuelle Genhilsen.

Men da pudsede han mig — han kom først.

Jeg havde lige akkurat givet Bogtrykkerdrengen det sidste af Manuskriftet, da der traadte en ældre Dame ind paa Cirkuskontoret og spurgte, om ikke der var fundet en Dameparaply „om Aftenen i Forvejen inde paa Komedjen.“

Hun nikkede nok saa venlig til mig, men jeg var dog ikke straks paa det rene med, hvem hun var. Der kommer jo saa mange —

„Jo—o, De kender mig vel?“ sagde hun.

„Ih bevar's. Hvorledes behager det ellers Fruen at befinde sig?“

„Tak, jeg har det udmærket. Vi har det rigtig godt allesammen. Jeg kan da ogsaa hilse Dem fra min Søn — *Chresten* — jeg har lige nylig været oppe i Lemvig og sét til ham ...“

Bau — ekstra.

I Morges blev jeg vækket ved Fuglesang.

Kanarifuglen havde — selvfølgelig undtagelsesvis — sovet i Soveværelsets Vindue.

. . . Det er med Vilje, jeg ikke bruger det gængse Ord: „Sovekammervindue“; det lyder altfor foragteligt, naar Talen — som her — er om et stort Trefags . . .

Den kære Morgensol havde tittet ind til min lille Kanalje gennem Tøjet, som Buret var dækket til med, og saa følte den sig andægtig kaldet til at begynde Dagens Gærning med en lille Lovsang om Naturens Herligheder (ved Sønder Boulevard).

Jeg fik Lyst til at lukke den ud, saa den rigtig kunde muntre sig og nyde sin Frihed udenfor Buret — selv om det maatte blive indenfor Ruderne.

Men saa tænkte jeg videre, — at *Mette*, der til daglig er saa slem efter

Spurvene, maaské ikke heller vilde lade den Fugl flyve.

Det var sagtens ikke værdt, at jeg lod Piphansen slippe ud . . .

Mette og Kanarifuglen.

Jeg tænkte stærkt og koncist paa disse to . . .

Da blev Døren til Spisestuen krasset op af en Potes Kløer, og ind trén *Mette* ganske stiltiende og luskede hen til Vinduet, rejste sig paa to Ben opad Vinduspanélet og snøftede længe til Fugleburet.

Mette, Kanarifugl — og min fastholdte Tanke!

Jeg har læst mig til, naar — til Eksempel — en A-Stræng toner, vibrerer alle A-Strænge mér eller mindre — Gudskelov.

Der kan i min Hjerne blandt meget andet danne sig en Cellekonstellation, som hedder eller betyder: Kanarifugl. Naar *den* nu . . . for at blive ved Strægebilledet — „anslaas stærkt“, om jeg saa maa sige **med Pedal**, vil jeg ikke regne det for usandsynligt, at den tilsvarende om end vagere Konstellation i Hundehjernen paavirkes deraf. Jeg sagde vagere — for Hunden har naturligvis

ingen Anelse om, at denne specielle Fugl stammer fra de kanariske Øer. Men det véd jeg.

Det er allerede gammel Filosofi, at hvert saakaldt Tilfælde er baseret paa Aarsag og Virkning.

Vil man i dette iagttagne Smaa-træk af Dyrenes Liv efterspore Aarsagen til Virkningen, *in casu*: Mettes pludselige Lyst til at ønske Kanarifuglen: God, rolig Morgen! — nødes man sikkert til at strejfe stærkt ind paa Spiritisternes Lære.

Videre — giver man mig Indrømmelser, føler jeg mig opmuntret til ogsaa at hævde, at hvert tænkende Dyr ad Aare vil kunne blive i Stand til at tvinge os skrøbelige Mennesker ind under sin Tanke. Hunden har saamænd allerede gjort det for længe siden. Jeg maa saa tit spørge min umælende Mette, naar den vil ha', jeg skal lukke den ud eller ind:

„Er det mig eller dig, der er Hund?“

Bauen spædes op.

Spiritisterne lærer, at de afdødes hinders levende Aander kan sætte sig i Rapport til de her paa Jorden levende Mennesker, — lad gaa — men hvo i hele Verden kan forklare sig, at ogsaa det livløse kan tvinge det levende til sig . . .

Nu er vi ude i det rént fantastiske.

Jeg skal fortælle en lille Historie i dens simple Gang. Overfor dens Forklaring eller Analyse maa selve det nittende Aarhundredes Forstand staa stille.

Paa min Tournée rejste vi med Dampskib fra Laurvig til Bergen. Vi sejlede i Reglen hele Dagen og laa Natten over ved Byerne. Men Arendal anløb vi ved højlys Dag; her kunde vi altsaa have Fornøjelse af at gaa fra Borde.

Pettoletti gik sig en rask Tur forud for os andre gennem Gader og Stræder, og da han et Sted var kommen forbi en Cigarbutik og opdagede, at

han ikke havde flere Cigarer hos sig, vendte han om for at gaa derind og købe sig 3 til tyve. Men saa tog han fejl af Døren og kom ind i en Lingeributik. Han bad mange Gange om Forladelse . . .

Da han igen vil ud, sér han paa Væggen ved Døren et lille Daguerreotypi.

Han studser:

„Det var dog mærkeligt. Maa jeg spørge, hvor har De det Billede fra?“

„Ah da, det interesserer Dem altsaa?“ sagde Damen.

„Ja, i høj Grad . . . Det er et Ungdomsbilled' af min egen Moder.“

„Ja saa!“

Gensidig Forbavselse.

„Men, siger Lingeridamen, vil Herren saa ikke være saa god at tage det med, for jeg har ingen Interesse af det. Billedet er fulgt med Inventariet. Forretningen her blev tidligere dreven af en ældre Frøken, der nu er død og borte. Jeg véd kun om hende, at hun var dansk.“

Det viste sig senere, at den „ældre Frøken“ havde været en Ungdomsveninde af Fru *Pettoletti mater*.

Samme ældre Frøken var som ung Pige en skøn Dag sporløst forsvunden, og efter den Tid havde ingen hørt fra hende eller om hende.

Jeg spørger ikke, jeg gransker ikke — jeg siger blot:

Dersom, hvis, i Fald, saafremt, om og naar vi ikke havde været til her paa Jorden, og da vi nu er til: dersom (m. m.) vi ikke havde dannet Tour-née og ikke var komne til at ligge i Arendal om Dagen og saa — som skildret er — Pettoletti ikke paa sin Vej havde manglet 3 til tyve.

— — —

saa var dette visseligen ikke skét.

Hvad sagde ikke hin gamle, ud-mærkede Athenienser:

„Det eneste jeg véd, er at jeg intet véd, undtagen det, jeg véd, jeg véd, jeg intet andet véd.“

(Droske)

BOGBINDER
PH. HANSEN
AMAGERTORV 10.

